

Erysipelas

Riksstämman den 27.11-09

**Christina Jorup
Överläkare, docent
Strama sll
Läksak sll**

Erysipelas, definition

Akut insjuknande med minst 38 i temp samt en välavgränsad rodnad och värmeökad, eventuellt svullen och smärtande hudförändring.

Jorup 09

Kurt född 34

- Sedan länge eksem på underbenen, kraftigt kliande
- Insjuknar plötsligt med värk, svullnad, rodnad runt hö fotled, 40,0 i temp
- Inlägges samma dag, trött, påverkad, god cirkulation, CRP 32 mg/l. Fotleden rörlig utan smärta
- Blododling, sårodling, insättes på Bensylpenicillin 3 g x 3
- Förbättras avseende temp, men CRP stiger till 430 mg/l
- Växt av grupp G streptokocker i sår
- Övergång till PcV 1 g x 3 efter 1 d, total behandlingstid 10-14 d

Kurt född 34

Elin född 32

- **Rökare, bypass-opererad 6 år sedan vä underben**
- **Sedan 1 mån sår vä fots laterala malleol, behandlad med flukloxacillin i 2 omgångar pga växt av S. aureus**
- **Försämring av såret, fotpulsar dock u.a., tåtryck 80 mm Hg**
- **Ingen feber, opåverkad patient, CRP 89 mg/l, sårodling Pseudomonas**
- **Behandlas med högläge, effektiv kompression, sårvård, ättiksyra mot Pseudomonas**

Elin född 32

Erysipelas, hemolytiska streptokocker

- **5 % positiv blododling fr.a grupp A och G**
- **50% i bensår varifrån rosen utgår**
- **31/34 fall på någon lokal (A, B, C eller G) opublicerat Stockholmsmaterial) inklusive interdigitalt och perianalt**
- **(S. aureus odlas fram i 50 % av bensåren, aldrig i erysipelasförändring)**

Jorup 09

Erysipelas, predisponerande faktorer

- **Venös insufficiens (20 %, 50% av recidiv)**
 - **Lymfostas (2-6%)**
 - **Alkohol med sociala konsekvenser (16%)**
 - **Diabetes typ I och II (9%)**
 - **Övervikt (BMI >30)**
-
- Jorup-Rönström C: Scand J Infect Dis 1986:18:519-24
 - Eriksson B, Jorup-Rönström C, Karkkonen K et al: Clin Infect Dis 1996:23:1091-9

Erysipelas, inkörsportar

- **Bensår**
- **Interdigitala sår**
- **Trauma**
- **Psoriasis**
- **Eksem**
- **Insektsbett**
- **Varicella**

Jorup 09

Erysipelas, klinik

- **Akut insjuknande**
- **Frossa, feber**
- **Eventuellt initialt kräkningar, diarré**
- **Välavgränsad värmeökad hudrodnad, först efter 1 dygn i 5%**

Jorup 09

Erysipelas, remiss till sjukhus

- **Cirkulatorisk påverkan**
- **Påverkat allmäntillstånd, förvirring**
- **Svår smärta**
- **Nekros, misstänkt abscess**
- **Behov av sårvård, omläggningar**
- **Behov av nutritionshjälp**

- **Ej remiss: Intravenös behandling**
- **Ej remiss: Ökad rodnad**

Jorup 09

Erysipelas, behandling

- **PcV 1 g x 3 i 10-14 dagar**
- Dubblerad dos om vikt >90 kg
- **Klindamycin 300 mg x 3 i 10-14 dagar endast vid pc-allergi typ I**
- **Till barn PcV 50-75 mg/kg uppdelat på 3 doser/dygn i 10-14 dagar**
- Tillägg av steroider (prednisolon 30 mg/d i max 6 d) kan övervägas

Jorup 09

Erysipelas, komplikationer

- **Bullös form i 5 %**
- **Abscess (hos diabetiker och alkoholberoende) i 5%**
- **Nekros i 1-5%**
- **Invasiv septisk form (< 1%)**
- **Streptococcal toxic shock syndrome (1 promille)**
- **Nekrotiserande fasciit (< 1 promille)**

Jorup 09

Erysipelas, differentialdiagnostik

- **Djup ventrombos**
- **Venöst sår med rodnad utan infektion**
- **Akut perifer arteriell insufficiens**
- **Erytema migrans**
- **Postoperativ infektion i osteosyntesmaterial**
- **Djupare flegmone**

Jorup 09

Erysipelas, recidiv

- **Cirka 30% efter 3 år och framför allt vid venös insufficiens och lymfostas.**
- Jorup-Rönström C, Britton S: Infection 1987;15:105-6
- Sjöblom AC, Eriksson B, Jorup-Rönström C: Infection 1993;21:390-3

Erysipelas, profylax

- **Efter minst 2 recidiv och kvarstående predisponerande faktor rekommenderas**

endera

- **1. Profylax med 1-2 g PcV dagligen**
- **eller**
- **2. Egenbehandling vid insjuknande**

Jorup 09